

YKSIKKÖKOHTAINEN PEDAGOGINEN TOIMINTA- JA KEHITTÄMISSUUNNITELMA

TOIMINTAKAUSI 2024 – 2025

VEHNIÄN PÄIVÄKOTI

1. Kuvaus yksikön toiminnasta

Vehniän päiväkoti sijaitsee maalaismaisemissa, Vehniän koulun yhteydessä.

Päiväkoti on avoinna ma-pe klo 6.30-16.45 perheiden tarpeiden ja ennalta varattujen hoitoaikojen mukaan. Päiväkodissa on varhaiskasvatuspaikkoja 28 sekä esikoululaisten aamu- ja iltapäiväryhmässä tällä toimintakaudella 9 lasta koulun tiloissa.

Ryhmät on jaettu seuraavasti:

- 1-3-vuotiaiden ryhmä
- 4-5-vuotiaiden ryhmä sekä
- esikoululaisten aamu- ja iltapäiväryhmä

Ryhmiä muodostaessa otetaan huomioon lapsen ikä, kehitystaso, lapsikohtaiseen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjatut tavoitteet sekä lapsen kiinnostuksen kohteet. Toimimme pienryhmissä päivittäin, porrastaen siirtymiä sekä sisätilojen käyttöä. Pienryhmissä toimiminen mahdollistaa lapsille rauhallisen ja viihtyisän kasvu- ja oppimisympäristön. Tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan jaamme pienryhmät vielä pienempiin ryhmiin. Näin lasten yksilölliset tarpeet ja vahvuudet tulevat huomioiduiksi parhaalla mahdollisella tavalla. Toimintaamme ohjaa ajatus kokopäivä-pedagogiikasta, jolloin jokainen arjen tilanne nähdään mahdollisuutena tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista.

Päiväkodin tiloja käytetään porrastetusti ja etukäteen suunnitellusti huomioiden pienryhmien suunnitelmat. Näin hyödynnämme tiloja mahdollisimman monipuolisesti ja muokkaamme oppimisympäristöjä pienryhmien tarpeisiin. Meillä on myös säännöllisesti käytössä koulun tiloja esim. liikuntasali, luistelu- ja pallokenttä sekä tekonurmikenttä ja yhteinen kota. Ennen toimintakauden alkua muokkaamme päiväkodin tiloja tulevien lapsiryhmien tarpeisiin.

Laukaan varhaiskasvatuksen painopisteet luontokasvatus, liikuntakasvatus sekä vuorovaikutus ja kohtaaminen näkyvät arjen toiminnoissa päivittäin. Retkeilemme lähiympäristössä ja käytämme koulun kanssa yhteisesti jaettavia liikuntatiloja sisällä ja ulkona (liikuntasali, tekonurmikenttä, luistelukaukalo, hiihtoladut). Lisäksi koulun pihassa oleva kota toimii varauskalenterin mukaisesti tunnelmallisena

pienryhmätilana. Noudatamme Laukaan kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaa, sekä niihin liittyviä asiakirjoja, kuten lapsen vasua, Lapset puheeksi -menetelmää, Taaperon arki -materiaalia sekä Hyvä alku-käytänteitä.

2. Rakenteet

Päiväkodin johtaja on hallinnollinen johtaja.

Päiväkodissa työskentelee varhaiskasvatussyksikön apulaisjohtaja, 1 varhaiskasvatuksen opettaja sekä 4-5 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa. Tarvittaessa lyhyisiin sijaisuuksiin käytetään Laukaan kunnan yhteisiä varhaiskasvatuksen varahenkilöitä.

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja antaa konsultointiapua sekä käy tarvittaessa havainnoimassa ryhmissä ja osallistuu vasukeskusteluihin ja palavereihin tarpeen mukaan.

Päiväkodissa toteutetaan jaettua pedagogista johtajuutta.

- **Viikottaiset tiimipalaverit mahdollistetaan jokaiselle tiimille.** Tiimipalaverissa suunnitellaan pienryhmän toimintaa seuraavalle viikolle sekä keskustellaan ajankohtaisista tärkeistä asioista. Tiimipalaveri toimii alustana jatkuvalla arvioinnilla ja toiminnan kehittämiseksi.
- **Työyhteisön kuukausipalaverit** toteutetaan kerran kuukaudessa. Mukana palaverissa on päiväkodin johtaja sekä tarvittaessa varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Ajankohtaiset asiat, arviointi ja toiminnan pedagoginen kehittäminen ovat kuukausipalaverien aiheita.
- **Pedapalaverit** ovat kerran kuukaudessa ja siihen osallistuvat päiväkodin johtaja, varhaiskasvatussyksikön apulaisjohtaja, varhaiskasvatuksen opettaja ja varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Osallistujat valmistelevat, suunnittelevat ja luovat edellytyksiä päiväkodin pedagogisen toiminnan kehittämiseksi työntekijöiden sekä asiakkaiden arvioinnin, toiveiden ja tarpeiden pohjalta.
- **Työyhteisön työilta** pidetään neljä kertaa toimintakaudessa. Illat koostuvat koulutuksellisista kokonaisuuksista ja yhdessä sovittavista pedagogisista asioista. Päiväkodin johtaja ja varhaiskasvatuksen erityisopettaja ovat mukana työilloissa. Illan sisältöjen vastuualueet on jaettu teemoittain päiväkodin johtajan, apulaisjohtajan ja veon kanssa. Tarvittaessa mukana on myös ulkopuolisia asiantuntijoita.
- **Henkilöstön koulutuksiin** osallistumista tuetaan ja koulutuksista saatua uutta tietoa jaetaan ja hyödynnetään työyhteisössä. Koko varhaiskasvatuksen henkilöstölle järjestetään koulutusta 1-2 koulutuspäivää toimintakaudessa. Tämän toimintakauden ensimmäinen koulutus toteutetaan lokakuussa.

Työntekijöiden työvuorot suunnitellaan perheiden ennalta varaamien hoitoaikojen perusteella. Tällä tavoin takaamme sen, että päiväkodissa on paikalla riittävästi henkilökuntaa lasten lukumäärään nähden.

3. Arviointi ja toiminnan kehittämisen laadulliset tavoitteet

Jatkuva havainnointi ja arviointi, onnistumiskeskustelut, asiakastyytyväisyyskyselyt sekä työhyvinvointikysely antavat tärkeää tietoa yksikkökohtaisista vahvuuksista ja kehittämiskohteista. Toimintakauden vuosisuunnitelmaa on kehitetty, arvioitu ja päivitetty toimintakauden aikana mm. pedapalavereissa sekä koko talon yhteisissä kuukausipalavereissa. Vuosisuunnitelman sisältö ja teemat on koottu päivittäisen havainnoinnin, säännöllisen arvioinnin, työntekijöiden toiveiden ja arjen tilanteista nousevien tarpeiden pohjalta. Toiminnan arviointia tapahtuu myös päivittäisissä keskusteluissa huoltajien kanssa sekä vasukeskusteluiden yhteydessä. Asiakaspalautetta sekä perheiden toiveita ja kehitysideoita keräämme myös tapahtumien yhteydessä (vanhempainilta, joulujuhla, kevätjuhla). Lisäksi lasten palautteet ja ideat ohjaavat toimintaamme. Asiakastyytyväisyyskyselyistä tehdään yhteenveto, joka lähetetään huoltajille. Yhteenvedossa kerrotaan myös tarvittavista kehittämistoimenpiteistä.

Arviointien pohjalta toimintakauden 2024-2025 kehittämiskohteiksi valitsimme:

- Taaperon arki, sisällöt yhdessä tutuiksi
- Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma
 - Sukupuolisensitiivinen varhaiskasvatus
 - Leikki
 - Varhaiskasvatusympäristö
 - Yksilö ryhmän jäsenenä
 - Kieli ja vuorovaikutus
- Liikunta
 - suunnitelmallisen toiminnan lisääminen
 - nykyisten liikuntavälineiden monipuolinen hyödyntäminen ja uusien hankkiminen

Teemat täydentyvät ja täsmentyvät toimintakauden edetessä, arvioinnin sekä tehtyjen toimenpiteiden perusteella. Toiminnan havainnointi, avoin keskusteluilmapiiri, henkilöstön vahvuuksien hyödyntäminen, vertaisvierailut toisiin yksiköihin sekä henkilökunnan tarpeista ja toiveista lähtevä kouluttautuminen ovat meille tärkeitä asioita henkilöstön osaamisen ja toiminnan kehittämisessä.

4. Vuosisuunnitelma yksikön kehittämiselle

- Taaperon arki, sisällöt yhdessä tutuiksi
 - Veon kanssa käydään työilloissa Taaperon arjen sisältöjä ja vahvistetaan tukimateriaalin käyttöä arjessa.
- Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma
 - Käsitteet tutuksi

- Katsotaan tasa-arvoinen päiväkotivideot ja keskustellaan yhdessä eri teemojen herättämistä ajatuksista
- Liikunta
 - Päiväkodille on laadittu yksikkökohtainen liikunnan vuosikello, joka helpottaa liikuntakasvatuksen suunnittelua ja toteutusta.
 - Erilaisten liikunnan materiaalien ja havainnointilomakkeiden tuottaminen ja niiden käyttöön ohjaaminen
 - nykyisten liikuntavälineiden kartoittaminen ja uusien välineiden hankinnat

5. Ryhmien joustava muodostaminen ja lasten tuen tarpeisiin vastaaminen

Lapsiryhmät on muodostettu iän perusteella pienryhmiin. Tämän lisäksi päivittäisten pienryhmien muodostamisessa huomioimme lasten kaverisuhteet, mielenkiinnon kohteet, vahvuudet ja haasteet sekä mahdolliset tuen tarpeet. Ryhmät muodostetaan niin, että tuetaan kaikkien lasten osallistumista ryhmän yhteiseen toimintaan sekä mahdollistetaan onnistumisen kokemuksia lapsille. Lisäksi huomioidaan lasten yksilölliset tarpeet toimintatavoissa. Toimimme sisätiloissa porrastetusti, jolloin jokaiselle pienryhmälle taataan rauhallinen oppimisympäristö.

Arjessa käytämme selkeää puhekieltä sekä lyhyitä ja pilkottuja ohjeita. Selkeästi ilmaistujen sanallisten ohjeiden lisäksi käytämme kuvia mallintamaan toimintaa sekä ohjaamaan huomion ja tarkkaavuuden ylläpitämistä halutussa asiassa.

Pikku-Pandoilla eli 1–3-vuotiaiden ryhmässä on yhteensä 12 lasta. Ryhmän yleisen sekä tehostetun tuen tarpeet ovat ikätason mukaisesti omatoimisuuden (muun muassa pottaharjoittelut, syöminen, pukeminen, riisuminen), kielellisten taitojen sekä leikkitaitojen tukeminen.

Papukaijojen eli 4-vuotiaiden ryhmässä on 6 lasta. Ryhmän yleisen sekä tehostetun tuen tarpeet kohdistuvat erityisesti oman toiminnan ohjaamiseen arjessa, tunnetaitoihin sekä leikki- ja kaveritaitojen tukemiseen. Papukaijojen kielellistä kehitystä tuetaan suunnitelmallisesti.

Panttereiden eli 4-5-vuotiaiden ryhmässä on yhteensä 8 lasta. Ryhmän yleisen tuen tarpeet kohdistuvat oman toiminnan ohjaamisen ja itsesääätelyn vahvistamiseen sekä tunnetaitojen ja kaveri- ja leikkitaitojen tukemiseen. Panttereiden kielellistä kehitystä tuetaan suunnitelmallisesti arjessa. Panttereiden ryhmässä huomioidaan myös kielelliset valmiudet (käsitteet, lukumäärät ym.), jotka ovat pohjana esiopetusvuoden osaamiselle ja oppimiselle.

Esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen osallistuu tällä toimintakaudella 9 lasta. Toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa painotetaan toiminnanohjaus- ja ryhmätyötaitojen vahvistamista. Leikki on keskeinen toimintamuoto.

Päiväkodissa on tällä toimintakaudella tehostetun tuen lapsia useampia.

Lasten tarvitsema tuki toteutuu pääasiallisesti osana vertaisryhmän toimintaa kokopäiväpedagogiikan mukaisesti. Kuvastruktuuria päivän eri toimintoihin on lisätty ja vahvistetaan edelleen. Tilanteita ja tapahtumia ennakoidaan kuvatukea apuna käyttäen. Lapset kohdataan sensitiivisesti ja positiiviseen vuorovaikutukseen sekä lapsen vahvuuksien huomioiseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Lasten terapeuttien, muiden yhteistyötahojen sekä veon kanssa keskustellaan säännöllisesti. Heidän vinkkejään/ehdotuksiaan huomioidaan ympäristön järjestämisessä, toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Veo käy päiväkodissa oman aikataulunsa mukaisesti, tavoitteena muutaman kerran kuussa. Sovituista lapsikohtaisista toimintatavoista keskustellaan koko henkilöstön kanssa ja kaikki työntekijät ovat sitoutuneet toimimaan niiden mukaisesti.

Lasten yksilölliset apuvälineet ovat päivittäisessä käytössä. Henkilökohtainen kuvastruktuuri käytössä sitä tarvitsevan lapsen kanssa.

Henkilöstön sijoittumisen lähtökohtana on lasten tarpeet. Oman ryhmän pysyvät aikuiset luovat ennakoitavuutta ja turvallisuuden tunnetta. Tilanne- ja tarvekohtainen henkilöstön sijoittumisen suunnittelu mahdollistaa pienryhmätyöskentelyn lisäksi myös pari- ja yksilötyöskentelyn lasten kanssa.

6. Monialainen ja huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö

Monialaisen yhteistyön yhteistyötahoja voivat olla esimerkiksi toiminta-, fysio-, ja puheterapeutit, Laukaan kunnan hanketyöntekijät sekä neuvola ja sosiaalityöntekijät. Konsultoimme säännöllisesti myös Keski-Suomen hyvinvointialueen kuntoutusohjaajaa.

Huoltajien kanssa pidetään kaksi kertaa vuodessa lasten vasukeskustelut, joissa keskustellaan lapsen tarpeista, kasvusta, kehityksestä, arjesta kotona sekä varhaiskasvatuksessa ja toiveista sekä mielenkiinnonkohteista. Arjessa järjestämme tarvittaessa aikaa yhteiselle keskustelulle useamminkin, perheiden ja lasten edun ja tarpeiden mukaisesti. Päivittäisissä kohtaamisissa esiin nousevat huomioidut ja toiveet otamme toiminnassamme huomioon niin yksilöllisesti kuin koko ryhmää koskien asiakohtaisesti. Otamme herkästi huoltajien kanssa puheeksi mahdolliset huolenaiheet ja olemme kiinnostuneita koko perheen hyvinvoinnista. Vanhempainiltoja sekä perheiden yhteisiä toiminnallisia iltapäiviä pyrimme pitämään 2-3 kertaa vuodessa.

7. Tiedottaminen yksikössä

Laukaan varhaiskasvatuksen yleiset tiedotteet menevät perheille Edlevo-sovelluksen kautta. Ennakkoon suunnitellut seuraavan viikon toiminnot, tulevan viikon ohjelma on nähtävillä päiväkodin eteisen ilmoitustaululla. Kuukausikirjeet lähetetään perheille kuunvaihteessa. Vanhemmat käyttävät pikaiseen viestintään tekstiviestejä sekä WhatsApp-sovellusta.

Varhaiskasvatusyksikön apulaisjohtaja yhdessä päiväkodin johtajan kanssa huolehtii henkilöstöä koskevasta tiedottamisesta. Ajankohtaisista asioista tiedotetaan sähköpostilla ja viestein sekä keskustellaan yhteisissä palavereissa.

8. Perehdytys

Koko henkilökunta yhdessä sitoutuu perehdyttämään uuden työntekijän päiväkodin toimintaan sekä yhdessä sovittuihin toimintatapoihin. Päävastuu perehdytyksestä on varhaiskasvatusyksikön apulaisjohtajalla. Tavoitteenamme on, että uusien työntekijöiden ja opiskelijoiden on helppo tulla osaksi työyhteisöämme.

Yksikön perehdytyskansio, tiimisopimus sekä toiminta- ja kehittämissuunnitelma tukevat uuden työntekijän työn aloitusta. Perehdytyskansioista löytyy tietoa päiväkodin arkeen liittyvistä yleisistä asioista, Laukaan kunnan varhaiskasvatussuunnitelma, päiväkodin turvallisuussuunnitelma sekä palo- ja pelastussuunnitelma. Perehdytyskansiossa on myös varhaiskasvatuksen lastenhoitajalle sekä varhaiskasvatuksen opettajalle laaditut tehtäväkuvaukset. Tehtäväkuvat tarkistetaan TVA-keskustelujen yhteydessä ja päivitetään tarvittaessa.

9. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman yhteenveto

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatiminen on aloitettu syksyllä 2023 havainnoimalla miten asiat näyttäytyvät päiväkodin arjessa. Arviointityökaluina käytetään Opetushallituksen materiaalia. Arvioinnin pohjalta on kirjattu päiväkodin kehittämisohjelmaan yhteiset vahvuudet ja kehittämiskohteet.

- Henkilöstön tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvän tiedon lisääminen
- Huomion kiinnittäminen tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta esiintuoviin materiaaleihin
- Huoltajien ja lasten kuuleminen tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyen

10. Valssi-arviointikeskustelun yhteenveto: vahvuudet ja kehittämiskohteet (kunnalliset)

Vahvuudet

- monipuolinen lähiympäristö oppimisympäristönä
- henkilöstön osaaminen ja myönteinen asenne liikuntakasvatuksen toteuttamisessa
- liikuntamahdollisuudet lasten mielenkiinnon ja kehitystason mukaan

Kehittämiskohteet

- suunnitelmallisen toiminnan lisääminen
- nykyisten liikuntavälineiden monipuolinen hyödyntäminen ja uusien hankkiminen

11. Arviointi (toimintakauden keväällä)

Kehittämisiltoja järjestettiin toimintakaudella kolme, joissa yhdessä asetetut kehittämisteemat olivat osa iltojen sisältöjä.

Taaperon arjen materiaaleihin perehdyttiin aihealueittain yhdessä keskustellen. Näin koko henkilöstölle tuli tutuksi kaikki osa-alueet ja vahvistusta materiaalinkäyttöön arjen työkaluna.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan teemoissa hyödynnettiin Tasa-arvoinen varhaiskasvatuksen sivuston tukimateriaalia. Toimintakauden aikana katsottiin viisi videoklippia ja haastettiin omaa ajattelua/toimintaa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Toimintakauden lopulla todettiin, että asia on siirtynyt meidän perusarkeen – annetaan jokaisen lapsen olla oma itsensä.

Aihetta käsiteltiin myös syksyn vanhempainillassa.

Toimintakauden alussa laadittiin liikunnan vuosikello, jota täydennettiin vuoden aikana. Todettiin, että vuosikello on ollut toimiva ja tarpeellinen. Se on tukenut ja tehnyt näkyväksi päiväkodin suunnitelmallista liikuntaa. Liikuntaa on tietoisesti lisätty jokaisessa ryhmässä ja retkiä lähiympäristöön on tehty viikoittain.